

Kredyty z częściową spłatą kapitału (linia kredytowa CSK) z ARiMR

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa uruchomi dla banków współpracujących z ARiMR dodatkowe 3 mln złotych na dopłaty do kredytów z częściową spłatą kapitału (linia kredytowa CSK) udzielanych w 2012 r.

Pieniądze te będą dostępne od 5 listopada br. na platformie internetowej "Obsługa limitów on-line". W ten sposób banki współpracujące z Agencją będą mogły szybciej uruchomić dla rolników akcję kredytową i sprawniej ją prowadzić. O kredyty CSK można ubiegać się w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. i SGB-Banku S.A., a także w zrzeszonych w nich Bankach Spółdzielczych oraz w Banku Gospodarki Żywnościowej S.A., ING Banku Śląskim S.A. i Banku PEKAO S.A. Komunikat Prezesa ARiMR Zbigniewa Banaszkiewicza w tej sprawie, został zamieszczony 26 października br. na portalu internetowym Agencji.

W 2012 r. Agencja przekazała bankom na dopłaty do kredytów z częściową spłatą kapitału już 6 mln zł i cała ta kwota została wykorzystana. Banki udzieliły 179 rolnikom takich kredytów, na łączną kwotę około 22 mln zł. Dodatkowe 3 mln zł, które ARiMR udostępni bankom, pozwoli na kontynuowanie w tym roku akcji kredytowej. W ten sposób liczba udzielonych kredytów może osiągnąć wartość podobną do tej z 2011 roku, gdy banki współpracujące z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa udzieliły 249 kredytów CSK na kwotę 25,86 mln zł. Agencja zapłaciła wówczas za rolników 5,5 mln zł.

Kredyty CSK, zostały po raz pierwszy wdrożone przez ARiMR pod koniec 2010 roku. Stały się alternatywą dla udzielanych od wielu lat przez banki współpracujące z Agencją kredytów inwestycyjnych, do oprocentowania których dopłaca ARiMR. Nowy rodzaj kredytów (CSK) charakteryzował się tym, że Agencja spłaca za rolnika część kapitału zaciągniętego kredytu, a nie należnego bankowi oprocentowania. Linia kredytowa CSK umożliwia Agencji spłatę za rolnika do 75 tysięcy złotych zaciągniętego kredytu, z tym że nie może to być więcej niż 35% otrzymanego kredytu. Tak obliczone wsparcie wypłacane jest w dwóch etapach: pierwszy - 75% kwoty pomocy rolnik otrzymuje po zrealizowaniu inwestycji, drugą - 25% dostaje na koniec okresu kredytowania w celu ostatecznej spłaty kredytu. Okres kredytowania wynosi od 5 do 10 lat.

Symbol CSK - kredyty na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych z częściową spłatą kapitału

Wykaz banków współpracujących z ARiMR w zakresie częściowej spłaty kapitału

- Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.
- SGB - Bank S.A. (powstały z połączenia Gospodarczego Banku Wielkopolski S.A. i Mazowieckiego Banku Regionalnego S.A.) oraz zrzeszone Banki Spółdzielcze
- Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz zrzeszone Banki Spółdzielcze
- ING Bank Śląski S.A.
- PEKAO S.A.

Kto może uzyskać kredyt?

- Osoby fizyczne, posiadające pełną zdolność do czynności prawnych, z wyłączeniem emerytów i rencistów,
- Osoby prawne,
- Jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej.

Na jakich warunkach udzielany jest kredyt ?

- Kwota kredytu, nie może przekroczyć:
- 80% wartości nakładów inwestycyjnych na gospodarstwo rolne, nie więcej niż 4 mln zł,
- Kwoty kredytów udzielanych od dnia 18 września 2012 r. na sfinansowanie zakupu użytków rolnych nie mogą przekroczyć 1,5 mln zł dla jednego podmiotu.
- Inwestycja może być realizowana przy udziale tylko jednego kredytu z linii CSK i nie może być wspierana pomocą w formie dopłat do oprocentowania kredytu. Wzrost kosztów inwestycji nie może być finansowany dodatkowym kredytem z linii CSK lub dodatkowym kredytem z dopłatami Agencji lub poprzez podwyższenie kwoty udzielonego kredytu z linii CSK na podstawie aneksu do umowy kredytu.
- Forma, w jakiej zostanie wniesiony wkład własny oraz jego wartość muszą zostać w sposób szczegółowy określone w planie inwestycji i umowie kredytu.
- Wkład własny może być finansowany ze środków premii dla młodych rolników uzyskanej w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” objętego PROW na lata 2007-2013.

Oprocentowanie:

Oprocentowanie kredytu określane jest w umowie kredytu.

Nominalna kwota pomocy w formie częściowej spłaty kapitału nie może być wyższa niż **75.000 zł**

Wysokość pomocy nie może być wyższa niż **35 %** kwoty udzielonego kredytu

Okres kredytowania nie może być krótszy niż **5 lat** i dłuższy niż **10 lat**.

Pomoc w formie częściowej spłaty kapitału wypłacana jest w dwóch ratach, przy czym :

- 1) Pierwsza rata w wysokości **75 %** kwoty pomocy (po zrealizowaniu inwestycji, udokumentowaniu wydatków, rozpoczęciu działalności),
- 2) Druga rata w wysokości **25 %** kwoty pomocy wypłacana na koniec okresu kredytowania, w celu ostatecznej spłaty kapitału kredytu, jednak nie wcześniej niż po **5 latach** od dnia udzielenia kredytu.

1. Kredyt może zostać udzielony na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych, które pozwalają na osiągnięcie następujących celów:

- 1) zwiększenie oferty towarowej oraz jej lepsze dostosowanie do wymagań rynku - A,
- 2) poprawa warunków w zakresie wymagań dotyczących dobrostanu zwierząt - C,

- 3) poprawa efektywności produkcji polegająca w szczególności na zmniejszeniu kosztów wytwarzania - D,
- 4) utrzymanie lub poprawa warunków w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska - E,
- 5) poprawa jakości i promocja produktów rolnych - H,
- 6) poprawa struktury agrarnej - K,
- 7) poprawa warunków pracy oraz lepsze wykorzystanie zasobów pracy - O,
- 8) tworzenie bazy surowcowej upraw roślin energetycznych - P.

2. Kredyt może zostać przeznaczony na sfinansowanie następujących inwestycji w gospodarstwach rolnych:

- 1) budowę, przebudowę, remont połączony z:
  - a) modernizacją budynków lub budowli służących do produkcji rolnej, przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w tym sprzedaży bezpośredniej, wraz ze zlokalizowanymi w tych budynkach pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi,
  - b) zakupem, montażem instalacji technicznej, wyposażeniem, kosztami rozbiórki i unieszkodliwienia materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki, jeżeli rozbiórka jest niezbędna w celu realizacji inwestycji,
- 2) zakup lub instalację maszyn, urządzeń lub wyposażenia służącego do prowadzenia produkcji rolnej, przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w tym sprzedaży bezpośredniej, obejmujących w szczególności: sprzęt do uprawy, pielęgnacji, ochrony, nawożenia oraz zbioru roślin, ciągniki rolnicze, przyczepy rolnicze, maszyny lub urządzenia do przygotowywania, przechowywania, czyszczenia, sortowania, kalibrowania lub konfekcjonowania produktów rolnych, maszyny lub urządzenia do przygotowywania lub składowania pasz, maszyny lub urządzenia do pojenia zwierząt i zadawania pasz, urządzenia do pozyskiwania lub przechowywania mleka,
- 3) zakup użytków rolnych,
- 4) zakup budynków lub budowli służących do produkcji rolnej, przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w tym sprzedaży bezpośredniej, wraz ze zlokalizowanymi w tych budynkach pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi,
- 5) zakładanie lub wyposażanie sadów lub plantacji wieloletnich, w tym plantacji roślin energetycznych,
- 6) wyposażanie pastwisk lub wybiegów dla zwierząt, w szczególności koszty grodzenia lub budowy wiat,
- 7) budowę ujęć wody, zakup i instalację urządzeń do uzdatniania, rozprowadzania lub magazynowania wody, lub do nawodnień ciśnieniowych,
- 8) zakup lub budowę budynków lub budowli lub zakup i instalację maszyn lub urządzeń służących ochronie środowiska lub poprawie warunków utrzymania zwierząt, w tym do składowania, oczyszczania lub separowania odchodów zwierzęcych lub odpadów, mycia lub czyszczenia sprzętu do produkcji rolnej, zakup pomieszczeń myjni dla zwierząt na potrzeby produkcji prowadzonej w gospodarstwie rolnym, budowę oczyszczalni i podczyszczalni ścieków,
- 9) zakup i instalację lub budowę innych niż wymienione w pkt 7 i 8 elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej, w tym urządzeń do pozyskiwania energii odnawialnej lub utwardzania placów manewrowych, wykonanie melioracji szczegółowych, zakup i

- budowa kotłowni ogrzewającej budynki lub budowle do produkcji roślinnej i zwierzęcej, zakup i montaż ogrodzenia gospodarstwa rolnego,
- 10) zakup komputerów i oprogramowań służących ułatwieniu prowadzonej działalności rolniczej, w tym programów księgowych,
  - 11) koszty ogólne, które są bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji i które nie przekraczają 12% kwoty kredytu, obejmujące:
    - a) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,
    - b) opłaty za patenty lub licencje,
    - c) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego.
3. Do kosztów zakupu materiałów niezbędnych do realizacji inwestycji, o których mowa w ust. 3 pkt 1) - 2), 5) - 9), mogą zostać zaliczone koszty ich transportu do miejsca realizacji inwestycji, do wysokości 2% ich wartości.
4. Przez zakup użytków rolnych, budynków i budowli oraz elementów infrastruktury technicznej, wymienionych w ust. 3, dokonywany w celu prowadzenia produkcji rolnej, należy rozumieć nabycie ich własności lub prawa wieczystego użytkowania w drodze:
- 1) umowy sprzedaży,
  - 2) postanowienia sądu przysądżającego własność w postępowaniu egzekucyjnym,
  - 3) orzeczenia sądu stwierdzającego obowiązek złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu własności.
5. Przez użytki rolne należy rozumieć użytki rolne, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. Nr 64, poz. 592).
6. Inwestycje mogą być realizowane wyłącznie w gospodarstwach rolnych własnych lub dzierżawionych w okresach wieloletnich. Przez dzierżawę w okresie wieloletnim należy rozumieć umowę dzierżawy zawartą na okres dłuższy niż 3 lata i trwającą co najmniej do końca okresu kredytowania. Umowa dzierżawy musi być zawarta na piśmie i powinna w sposób nie budzący wątpliwości określać datę jej zawarcia i czas jej trwania. Budowa, przebudowa, remont budynków lub budowli w nieruchomościach dzierżawionych wymaga uzyskania zgody właściciela na realizację inwestycji.
8. Kredyt nie może zostać przeznaczony w szczególności na:
- 1) zakup użytków rolnych, budynków i budowli, jeżeli w okresie ostatnich 10 lat na ich zakup została przyznana pomoc ze środków publicznych,
  - 2) zakup maszyn lub urządzeń, o których mowa w ust. 3 pkt 2), używanych lub mających w dniu sprzedaży więcej niż 5 lat (uwzględniając rok ich produkcji),
  - 3) zakup użytków rolnych, budynków lub ich części, maszyn i urządzeń, jeżeli umowa jest zawarta między:
    - a) małżonkami,

- b) rolnikiem a następcą, na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, jeżeli następca jest zstępnym, przysposobionym albo pasierbem rolnika,
  - c) rolnikiem a jego zstępnym, przysposobionym albo pasierbem i dotyczy przekazania gospodarstwa rolnego, o którym mowa w § 4 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Renty strukturalne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 109, poz. 750, z późn. zm.), gdy rolnik ubiega się o przyznanie renty strukturalnej określonej w tym rozporządzeniu,
  - d) osobami fizycznymi a spółkami prawa handlowego, w których wspólnikami lub akcjonariuszami są te osoby,
  - e) spółkami prawa handlowego, w których wspólnikami lub akcjonariuszami są ci sami wspólnicy lub akcjonariusze,
- 4) zakup tej części użytków rolnych, która spowoduje przekroczenie powierzchni gospodarstwa rolnego lub gospodarstw rolnych będących w posiadaniu tego samego producenta rolnego do ponad 300 ha użytków rolnych, przy czym dotyczy to wyłącznie powierzchni użytków rolnych stanowiących własność podmiotu ubiegającego się o kredyt,
  - 5) sfinansowanie tej części ceny użytków rolnych określonej w dokumentach wymienionych w ust. 5, która przewyższa poziom średnich cen rynkowych w danym województwie wg danych GUS, obowiązującej w dniu złożenia wniosku o kredyt,
  - 6) zakup użytków rolnych Skarbu Państwa, jeżeli płatność jest rozłożona na raty,
  - 7) zakup użytków rolnych, których przeznaczenie określone w planie przestrzennego zagospodarowania gminy jest inne niż rolnicze,
  - 8) spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów,
  - 9) spłatę zobowiązań, których termin płatności minął przed dniem zawarcia umowy kredytu,
  - 10) realizację inwestycji, do których stosowana jest lub będzie pomoc ze środków publicznych w formie dotacji, pożyczek lub kredytów udzielanych przedsiębiorcom na warunkach korzystniejszych od oferowanych im na rynku, dokapitalizowania oraz zbycia lub oddania do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków - na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku, z zastrzeżeniem rozdz. III ust. 8,
  - 11) zakup stada podstawowego,
  - 12) zakup użytków rolnych w celu utworzenia nowego gospodarstwa rolnego o powierzchni mniejszej od średniej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w

danym województwie ogłoszonej na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego.

9. Kredytobiorca zobowiązany jest przedstawić w banku, z zastrzeżeniem ust. 10, oświadczenie sprzedawcy wg wzoru określonego w załączniku nr 3, że w okresie ostatnich 10 lat na zakup sprzedawanych użytków rolnych, budynków lub budowli nie została przyznana pomoc ze środków publicznych.
10. W przypadku nabycia środków trwałych, o których mowa w ust. 9 w drodze postępowania egzekucyjnego dopuszcza się inną niż oświadczenie wg wzoru określonego w załączniku nr 3 formę potwierdzenia, że na ich zakup nie przyznano wcześniej pomocy ze środków publicznych, tj. np.: wypis z księgi wieczystej, wypis z ewidencji gruntów i budynków, o ile na podstawie tych dokumentów urząd bank w sposób nie budzący wątpliwości stwierdzi, że w okresie ostatnich 10 lat nabywane środki trwałe nie były przedmiotem obrotu z zastosowaniem pomocy ze środków publicznych.
11. Kredyt może zostać przeznaczony na zakup użytków rolnych, budynków i budowli oraz elementów infrastruktury technicznej, które będą stanowiły współwłasność kilku osób, pod warunkiem, że każda z tych osób będzie spełniać warunki określone w niniejszym dziale.
12. Kredyt może zostać przeznaczony na urządzenie istniejącego gospodarstwa rolnego stanowiącego współdzierzawę lub współwłasność dwu lub więcej osób, również w sytuacji, gdy warunki określone w niniejszym dziale spełnia tylko jedna z tych osób, przy czym wówczas:
  - 1) o kredyt występuje osoba spełniająca warunki określone w niniejszym dziale,
  - 2) współmałżonek wnioskodawcy oraz pozostali współdzierzawcy lub współwłaściciele i ich współmałżonkowie powinni wyrazić pisemną zgodę na realizację inwestycji oraz na warunki jej kredytowania,
  - 3) pozostali współdzierzawcy lub współwłaściciele powinni poręczyć kredyt lub przystąpić do długu w charakterze solidarnych dłużników.
13. W przypadku, gdy kredyt ma być przeznaczony na zakup działki wyodrębnionej geodezyjnie, na której oprócz użytków rolnych znajdują się np. nieużytki, las, grunty zakrzewione itp. przeprowadzenie nowego podziału geodezyjnego celem wyodrębnienia działki zawierającej wyłącznie użytki rolne nie jest wymagane, o ile w oparciu o dostępne dokumenty (wypis z rejestru gruntów) będzie można oznaczyć części działek mogące być przedmiotem kredytowania oraz ich przydatność rolniczą. Zakup powyższych nieużytków, lasu, gruntów zakrzewionych itp. nie może być sfinansowany kredytem z linii CSK.

Procedura ubiegania się o kredyt z częściową spłatą kapitału i wypłatę CSK

1. Wnioskodawca składa w banku wniosek o kredyt wraz z planem inwestycji, oświadczeniami sporządzonymi wg wzorów określonych w załącznikach nr 2 i 3 oraz kompletem dokumentów wymaganych przez bank. Złożony przez wnioskodawcę w banku wniosek o kredyt jest podstawą do zarezerwowania przez bank limitu CSK dla tego wniosku.

2. Termin rozpoczęcia naboru wniosków o kredyt z linii CSK Agencja (Prezes Agencji) poda w ogłoszeniu zamieszczonym na stronie internetowej pod adresem www.arimr.gov.pl.

Opracowanie na podstawie materiałów ze strony internetowej ARiMR.

Elżbieta Różańska - Dział Ekonomiki WODR w Poznaniu